

Γιατί Χάσαμε Τον Πόλεμο - Οι νεκροθάφτες της Επανάστασης, του Diego Abad de Santillán

Προλογος

Ο Diego Abad de Santillán ήταν αναρχικός και σημαντικόν στελεχόν στην Ομοσπονδία Αναρχικών Ιβηρικής (FAI) και την Εθνική Συνομοσπονδία Εργατών (CNT) πριν και κατά την διάρκεια της Ισπανικής Επανάστασης. Ήταν γνωστός συγγραφέας και θεωρητικός του αναρχισμού, μέλος της περιφερειακής επιτροπής της CNT και της συντακτικής επιτροπής της αναρχικής περιοδικής έκδοσης *Tiempos Nuevos*. Ο Santillán ήταν επίσης ένας από τους οργανωτές των λαϊκών πολιτοφυλακών στην Καταλωνία, και αργότερα ένας από τους αναρχικούς που συμμετείχαν ως υπουργοί στην Καταλανική κυβέρνηση.

Ο Abad de Santillán επιχειρηματολόγησε υπέρ της παροτρύνησης των αναρχικών να έλθουν σε ρήξη με την παραδοσιακή τους στάση εναντίον στην συμμετοχή σε κρατικές διαδικασίες προκειμένου να ψηφίσουν τα αριστερά κομμάτια στις Ισπανικές Ρεπουμπλικανικές Εκλογές του Φεβρουαρίου του 1936. Μαζί με άλλους που ευνοούσαν την τακτική αυτή, υποστήριζε ότι η εκλογή των αριστεριστών πολιτικών ήταν σημαντική για τον αγώνα για την απελευθέρωση των χιλιάδων αναρχικών πολιτικών κρατούμενων που είχαν συλληφθεί κατά την διάρκεια της βίαιης καταστολής που ακολούθησε την εξέγερση στην Asturias τον Οκτώβριο του 1934. Πραγματικά, χάρη στις ενορχηστρωμένες προσπάθειες πολλών αναρχικών, ένας μεγάλος

αριθμος απλων εργατων στις πολεις και στην επαρχια ψηφισαν και εξελεξαν μια πλειοψηφια αριστεριστων πολιτικων στις εκλογες του Φεβρουαριου του 1936. Ωστοσο, οπως μας λει ο Vernon Richards στα *Lessons of the Spanish Revolution* [Διδαγματα της Ισπανικης Επαναστασης, Freedom Press, 1972], μολις οι αριστεροι πολιτικοι βρεθηκαν στην εξουσια, αγνοησαν τις επιθυμιες των εργατων, οι οποιοι επρεπε να δρουν εκ μερους τους. Οι περισσοτεροι πολιτικοι κρατουμενοι δεν απελευθερωθηκαν αμεσα, ενω πολλοι απελευθερωθηκαν μονο επειδη οι φυλακες ανοιξαν ως απαντηση στις μαζικες λαϊκες διαδηλωσεις, προτου η κυβερνηση δωσει την εγκριση της.

Ο Abad de Santillán εφθασε στην συνειδητοποιηση οτι η κυβερνητικη αλλαγη του Φεβρουαριου του 1936, για την οποια ειχε εργασει, δεν ειχε στερησει απο την καπιταλιστικη ταξη, την εκκλησια και τον στρατο την πραγματικη εξουσια. Και, παρα την παρουσια των αριστεριστων πολιτικων στην εξουσια, η κυβερνηση συνεχιζε να συλλαμβανει αναρχικους. Ως την επανασταση του Ιουλιου του 1936, οι φυλακες ειχαν και παλι ξεχειλσει απο αναρχικους κρατουμενους.

Μετα την επιτυχημενη αντισταση στην στρατιωτικη εξεγερση του Φρανκο, ο Santillán ηταν μεταξυ εκεινων των αναρχικων που αποφασισαν να συμμετασχουν στις τοπικες, περιφερειακες και εθνικες κυβερνησεις, μαζι με πολιτικους απο αλλες αριστεριστικες και φιλελευθερες ομαδες. Αργοτερα εγινε επικριτικος της αναρχικης αποφασης για την συμμετοχη στην κυβερνηση μετα την 19η Ιουλιου επειδη αναγνωριζε οτι με τον τροπο αυτο ειχε συμμετασχει στην αναδημουργια των κρατικων θεσμων και την μεταφορα της πρωτοβουλιας, απο τον ενοπλο πληθυσμο που ειχε κατατροπωσει τον φασιστικο οχετο, σε κεντρικα σωματα με εκτελεστικες εξουσιες. Ο Santillán ισχυριστηκε οτι οι αναρχικοι γραφειοκρατες δεν ηταν καθολου καλυτεροι απο τους αλλους ομοιους τους, καθως και οτι δεν ηταν καν ικανοι να προστατευσουν τους απλους εργαζομενους στις πολεις και τα χωρια εναντια στους οικονομικους και πολιτικους εκμεταλλευτες τους. Πιστευε ακραδαντα οτι αυτη η αναδημουργια της ιεραρχιας ειχε προκαλεσει μια αντιθετικη επιδραση στο ηθικο των επαναστατων αγωνιστων. Υποστηριξε ακομη οτι η συμμετοχη των αναρχικων στην κυβερνηση ειχε εξυπηρετησει μονο την ενισχυση της κρατικης ιδεολογιας.

Η Ισπανικη Επανασταση υπονομευθηκε επισης απο τις πολιτικες των δυτικων δημοκρατιων, των Σοβιετικων και της Ιταλικης Φασιστικης και Γερμανικης Ναζιστικης κυβερνησης. Ο Vernon Richards σημειωνει οτι μεταξυ του 1934 και του 1938 η κυβερνηση της Σοβιετικης Ενωσης αγωνιουσε να εξασφαλισει την υποστηριξη των Δυτικων κρατων και ηταν κατα συνεπεια επικεντρωμενη στο να τους αποδειξει οτι ειχε παψει να ειναι «επαναστατικη», καθως και οτι δεν υποστηριζε πλεον επαναστατικα κινηματα σε αλλες χωρες. Εξαιτιας αυτου του γεγονοτος, η Ε.Σ.Σ.Δ. υποστηριξε μονο τον αγωνα της Ισπανικης Ρεπουμπλικανικης κυβερνησης εναντια στον φασισμο διστακτικα και με μετριοπαθεια. Προκειμενου να ενισχυσει την θεση της Σοβιετικης Ενωσης, το Ισπανικο Κομμουνιστικο Κομμα συμμαχησε με ομαδες που ηταν γενικα αντιθετες σε καθε μορφη επαναστατικης αλλαγης. Αντιταχθηκε στην απαλλοτριωση των αγροκτηματων και των εργοστασιων απο τους εργαζομενους σε αυτα, και ηταν εχθρικο προς τις λαϊκες πολιτοφυλακες.

Συντομα μετα την 19η Ιουλιου, εκατονταδες αναρχικων και σοσιαλιστων αντιφασιστων εξοριστων απο την Ιταλια και την Γερμανια, καθως και αντι-Σταλινικων επαναστατων απο ολα τα μερη του κοσμου, εφθασαν στην Ισπανια για να βοηθησουν στον αγωνα εναντια στους Φρανκιστες. Πολεμησαν στο πλευρο των Ισπανων αντιστασιακων, πολυ πριν οργανωθουν οι Διεθνεις Ταξιαρχιες, φθανωντας στην Ισπανια προς το τελος του 1936.

Παρ' ολα αυτα, η Σοβιετικη Ενωση κατευθυνε την ενισχυση που παρειχε στην Ισπανικη Δημοκρατια αποκλειστικα προς τις Διεθνεις Ταξιαρχιες και τον νομιμοφρονα τακτικο Ισπανικο Στρατο. Εξασφαλισε δε οπως τα οπλα, ο εξοπλισμος, και η αλλη βοηθεια παρακρατουνταν απο τις πολιτοφυλακες και τις περιοχες οπου επικρατουσαν οι αναρχικοι. Ταυτοχρονα, εστελνε πρακτορες της μυστικης αστυνομιας στην Ισπανια για να απαγαγουν, φυλακισουν και δολοφονησουν γνωστους αντιπαλους του Σταλινισμού, και ειδικότερα, οπως σημειωνει ο Richards, πρωην-Κομμουνιστες που «γνωριζαν πολλα». Η Σοβιετικη κυβερνηση σκοπευε επισης στην καταστροφη του αναρχικου επαναστατικου κινηματος στην Ισπανια, το οποιο ειχε αποδειχθει σε εξαιρετικα αξιοθαυμαστο εμποδιο στις προσπαθειες του Ισπανικου Κομμουνιστικου Κομματος να εδραιωση την πολιτικη του ηγεμονια. Οι σκοποι αυτοι ηταν μακραν απο κρυφοι, ενω δημοσιευθηκαν μεχρι και σε διαφορες εφημεριδες του Κ.Κ. σε ολον τον κοσμο. Για παραδειγμα, στις 16 Δεκεμβριου του 1936, η Σοβιετικη κομματικη εφημεριδα *Pravda* δημοσιευσε ενα αρθρο που κομπορημονουσε οτι, «Οσον αφορα την Καταλωνια, η εκκαθαριση των Τροτσικιστων και των αναρχοσυνδικαλιστων εχει ξεκινήσει· θα διεξαχθει με την ιδια ενεργεια που πραγματοποιηθηκε και στην Ε.Σ.Σ.Δ.». Ταυτοχρονα, το Ισπανικο Κομμουνιστικο Κομμα υποστηριζε την ανασυγκροτηση της τακτικης αστυνομικης δυναμης και του τακτικου στρατου που θα αντικαθιστουσαν τις πολιτοφυλακες.

Why We Lost the War: A Contribution to the History of the Spanish Tragedy [Γιατι Χασαμε τον Πολεμο: Μια Συμβολη στην Ιστορια της Ισπανικης Τραγωδιας, του Diego Abad de Santillán / Por qué perdimos la guerra' Imán, Buenos Aires, 1940' G. del Toro' Μαδριτη, -- μεταφραση απο την Μαδριλενικη εκδοση απο τον Charlatan Stew, σ. 211-215]

Ο σχηματισμος των Διεθνων Ταξιαρχιων και η εισοδος τους στην Ισπανια υποστηριχθηκε ως αναγκαιος ωστε να αντισταθμιστουν οι στρατιωτικες δυναμεις και η βοηθεια που εστελναν οι Ιταλοι Φασιστες και οι Γερμανοι Ναζι. Η βασικη διαφορα μεταξυ των δυο ειδων στρατιωτικης βοηθειας ωστοσο, ηταν πως η Ιταλικη και η Γερμανικη βοηθεια στοχευε στην κατακτηση ενος στρατιωτικου θριαμβου για τους Φρανκιστες, και ηταν, λογω της ποσοτητας και της ποιτητας της, ενας αποφασιστικος παραγοντας για τον θριαμβο αυτο. Για τους Ρεπουμπλικανους, απο την αλλη πλευρα, οι Διεθνεις Ταξιαρχιες δεν ηταν αποτελεσματικες παρα ως εργαλειο κυριαρχιας των Κομμουνιστων. Για την Δημοκρατια, οι φημισμενες Ταξιαρχιες ηταν, αθελα τους, ενας απο τους παραγοντες που οδηγησαν στην ηττα, μιας και ολοκληρωσαν την αντι-λαϊκη δουλεια στην οποια τις εξαναγκασαν η Ρωσικη και η Ισπανικη κυβερνηση – συμβαλλοντας ετσι στην καταστροφη της λαϊκης εξεγερσης.

Ωστοσο υπηρχε μια πραγματικοτητα που οι Ισπανοι επαναστατες δεν μπορουσαν να αγνοησουν: βασιζομασταν στην ενεργη υποστηριξη πολλων εργατων και επαναστατων απο ολες τις χωρες που ηθελαν να ελθουν και να πολεμησουν στο πλευρο μας, για τον σκοπο μας, ο οποιος δεν ηταν αλλος απο τον παγκοσμιο σκοπο της ελευθεριας απο την τυραννια. Δεν

μπορούσαμε να αρνηθούμε την επιθυμία τους να πολεμήσουν και να πεθάνουν μαζί μας. Πολλοί Ιταλοί, Γερμανοί, Γάλλοι και άνθρωποι από άλλες χώρες πολεμήσαν δίπλα μας στο μέτωπο της Αραγον από την πρώτη κιόλας στιγμή.

Αλλά αυτό το είδος υποστηρίξης ήταν ένα πράγμα, ενώ οι πολιτικές προθέσεις εκείνων που δημιούργησαν τις Διεθνείς Ταξιαρχίες, με εθελοντές από διάφορες χώρες, ήταν κάτι άλλο. Πέρα τις καλές προθέσεις κάποιων από τους εθελοντές που ήλθαν στην Ισπανία, υπήρχαν άλλοι, ανέργοι εργάτες, που πείστηκαν από τις ελκυστικές υποσχέσεις της στρατολογικής προπαγάνδας. Ήλθαν στην Ισπανία, όχι για να πεθάνουν στον πόλεμο, αλλά για να εξασφαλίσουν το βίος τους από αυτόν, παρομοία με τους μισθοφόρους στρατιώτες του παλιού καιρού. Οι εγκαινιαστές και οι ηγέτες των υψηλότερων κλιμακίων των Διεθνών Ταξιαρχιών, από την άλλη πλευρά, κατανοούσαν με σαφήνεια τον σκοπό για τον οποίο είχαν σχηματιστεί.

Στην πραγματικότητα, η Ρεπουμπλικανική κυβέρνηση δεν απολάμβανε της λαϊκής υποστηρίξης, ούτε στο Κέντρο, ούτε στην Καταλωνία, ούτε στο Levante, ή στην Extremadura. Οι Ρώσοι κυνικά κατανοούσαν ότι η κυβέρνηση θα ήταν ανίκανη να κυβερνήσει παρά μόνο εάν φαινόταν ότι υπηρετεί τον λαό, ανταποκρινόμενη στις απαιτήσεις και τις προσδοκίες του. Αλλά εκρίναν ως απαραίτητη την επιβράδυνση των Ισπανικών μαζών, την πειθαρχή τους, την υποταγή τους σε μια ισχυρή κεντρική εξουσία – την μεταλλαγή δηλαδή της Ισπανικής ιδιοσυγκρασίας και ψυχής. Ο λαός αγωνιζόταν ηρωικά εναντίον στην στρατιωτική εξέγερση του Φρανκώ, αλλά δεν αποτελούσε ένα πειθηνίο όργανο στα χέρια της κυβέρνησης ή της γραφειοκρατίας του Υπουργείου Πολέμου.

Προκειμένου να έχει ένα πρωταρχικό μέσο κυριαρχίας στην διαθήκη της, η κεντρική κυβέρνηση, ενισχυμένη από τις διπλωματικές μεθοδεύσεις της Ρωσικής κυβέρνησης, αποδέχθηκε την εισοδή των έτσι αποκαλούμενων Διεθνών Ταξιαρχιών στην χώρα. Το απεχθές προσήμα ήταν ότι οι λαϊκές πολιτοφυλακές δεν γνώριζαν πως να πολεμήσουν και ότι δεν ήταν πειθαρχημένες. Στην πραγματικότητα, δεν πειθαρχούσαν σε εκείνους που δεν ήταν υποχρεωμένες να πειθαρχήσουν!

Οι πολιτοφυλακές γνώριζαν πως να πολεμήσουν, και εφαρμόζαν τις διαταγές εξίσου καλά με τις Διεθνείς Ταξιαρχίες. Η μοναδική διαφορά μεταξύ των δύο ήταν ότι οι Διεθνείς Ταξιαρχίες λάμβαναν σύγχρονα, αποτελεσματικά όπλα και εξοπλισμό, ενώ οι λαϊκές πολιτοφυλακές ήταν συνήθως ξυπολητές, με πρωτογενή όπλα, και στις περισσότερες περιπτώσεις χωρίς πυρομαχικά. Επάσχον από το συνεχές σαμποτάρισμα της κεντρικής Ρεπουμπλικανικής γραφειοκρατίας.

Εμείς [της CNT/FAI] διαφωνήσαμε με τον σχηματισμό των Διεθνών Ταξιαρχιών και διατάξαμε τους συνοριακούς απεσταλμένους να μην αφήνουν τους εθελοντές να διασχίσουν τα σύνορα από την Γαλλία. Τότε, μας επισκεφτήκαν κάποια άτομα, όπως ο André Marty, που μπήκαν στην Ισπανία κρυφά υπό Ρωσική προστασία, ώστε να μας πείσουν να αποδώσουμε δικαίωμα εισόδου σε όσους ήθελαν να πολεμήσουν μαζί μας. Υποστηρίξαμε ότι είχαμε αρκετούς άνδρες ήδη, και ότι αντί να φέρνουν αυτές τις ταξιαρχίες στην Ισπανία, θα πρέπει να μας βοηθήσουν με όπλα και πυρομαχικά. Θεωρήσαμε ότι ήταν αδικία και εγκληματικό ότι οι πολιτοφυλακές μας,

με ολη την γενναιοτητα και το πνευμα τους, θα πρεπει να παραμενουν αοπλες, ενω στις μεγαλες μοναδες ξενων προσφερονταν καθετι απαραιτητο και καλη μεταχειριση. Αιχμαλωτισαμε περισσοτερους απο χιλιους απο αυτους τους εθελοντες και τους συνοδευσαμε πισω στα Ισπανο-Γαλλικα συνορα. Απο εκει συνεχισαν προς τα Γαλλικα λιμανια, απ' οπου πηραν караβια για Ισπανικα λιμανια ελεγχομενα απο την Ρεπουμπλικανικη κυβερνηση.

Σε μια περιπτωση ενα απο τα σκαφη της ακτοφυλακης μας, το Francisco, κατασχεσε ενα φορτιο οπλων που προοριζονταν για τις Διεθνεις Ταξιαρχιες. Οταν ξεφορτωθηκε στην Βαρκελωνη, ανακαλυψαμε οτι το φορτιο αποτελουταν απο ξεχαρβαλωμενο εξοπλισμο παλιότερο του Πρωτου Παγκοσμίου Πολεμου, αγορασμενο απο την Ισπανικη κεντρικη κυβερνηση χωρις κανενα μελημα για την τιμη του. Ηταν τοσο κακης ποιοτητας που δεν ειχαμε καμια αντιρρηση να το επιστρεψουμε οταν μας ζητηθηκε να το κανουμε. Οι κερδοσκοποι Γαλλοι που ειχαν αναμιχθει στην οργανωση των Διεθνων Ταξιαρχιων εκαναν προφανως καλες δουλειες με την κυβερνηση της Δημοκρατιας.

Λογω της εξυπνης χειραγωγησης της καταστασης απο την Ρωσικη κυβερνηση, αναγκαστηκαμε να παραδωσουμε την ηγεσια των πολιτοφυλακων της Καταλωνιας. Ως συνεπεια, οι ετσι αποκαλουμενοι εθελοντες περνουσαν ανεμποδιστα μεσω της Καταλωνιας.

Δεν ειχαμε ακομη καμια σαφη ενδειξη του κινδунου που εθεταν οι ταξιαρχιες αυτες ως εργαλεια της κεντρικης κυβερνησης. Νοιωθαμε σιγουροι οτι εκεινοι απο τους απλους αγωνιστες που δεν ηταν απλα τυχοδιωκτες ειχαν προσφερθει εθελοντικα για το παιχνιδι που επροκειτο να παιχθει· δεν ειχαν συνειδητοποιησει και οι ιδιοι οτι οι ταξιαρχιες ηταν απαραιτητες, οχι για την πολεμικη προσπαθεια, παρα μονο για την προδοτικη κομματικη πολιτικη ανθρωπων που φιλοδοξουσαν να εγκαθιδρυσουν μια δικτατορια. Για τον λογο αυτο μια πειθηνια στρατιωτικη δυναμη ηταν αναγκαια, μιας και ο Ισπανικος λαος αποδεικνυε με συνεπεια οτι ηταν ανεξαρτητοι ενηλικες.

Στην συνεχεια, και οταν η αποστολη τους ολοκληρωθηκε, εκφρασαμε την αποψη μας σε πολλους απο τους αγωνιστες των Διεθνων Ταξιαρχιων, οι οποιοι αποδεχθηκαν προθυμα οτι ειχαμε δικιο. Αλλα ηταν πολυ αργα για να επανορθωσουμε την καταστροφικη δουλεια που ειχαν αθελα τους εκπληρωσει.

Δεν θα συζητησουμε εδω τις μυστικες φυλακες ή τις ελευθερα-διαπραγμενες δολοφονιες εθελοντων που δεν ηταν πιστοι Σταλινικοι. Φαινεται οτι οι Μακιαβελλικοι Ρωσοι υπολογιζαν οτι, στην συναφεια της θερμης συμπαθειας που ειχε γεννησει η Ισπανικη επανασταση, θα μπορούσαν να χρησιμοποιοησουν τις Διεθνεις Ταξιαρχιες εναντιον των Τροτσικιστων, των αναρχικων, των ανεξαρτητων σοσιαλιστων και των αλλων αντιφρονουντων που ελκονταν απο τις Ταξιαρχιες. Εν μερει, ειχαν υπολογισει σωστα.

Δεν γνωριζουμε ποσοι στρατολογηθηκαν στις Ταξιαρχιες. Ισως ηταν μεταξυ των εικοσι και εικοσι-πεντε χιλιαδων. Αλλα η αληθεια ειναι οτι εντος λιγων μηνων, και απο την αρχη σχεδον της θητειας του Indalecio Prieto ως Υπουργου Πολεμου, οι αγωνιστες των Διεθνων Ταξιαρχιων ηταν Σπανιοι που απαιτηθηκε να υπηρετησουν σε αυτες υπο τις εντολες των Κομμουνιστων

απο την Ρωσια και αλλου. Οι γραμμες των ταξιαρχιων αυτων μειωνονταν συχνα μετα απο λιποταξιας παρα απο τα εχθρικά πυρα, και αναπληρωνονταν με Ισπανους κληρωτους.

Κατα την γνωμη μας, δεν υπηρξε ποτε αρκετη αντισταση εκ μερους του λαου, ουτε και ηταν ποτε λιγοτερο ικανος να επηρεασει την πολεμικη πολιτικη, απ' οσο στον σχηματισμο των Διεθνων Ταξιαρχιων και, αργοτερα, στην δημιουργια των αλαζονικων καραμπινιερων.

Επιλογος

Περισπου 40.000 ανθρωποι απ' ολο τον κοσμο πολεμησαν με τις Διεθνεις Ταξιαρχιας. Περισπου ενα τριτο σκοτωθηκε, και πολλοι τραυματιστηκαν για παντα. Δυστυχως, η πολιτικη καταστολη οσων εξεφρασαν κριτικη στον Σταλινισμο αποτελεσε μια πραγματικοτητα της καθημερινης ζωης στις ταξιαρχιας. Ο Jason Gurney, στο *Crusade in Spain* [Σταυροφορια στην Ισπανια, Faber & Faber, Ltd., London, 1974], ο οποιος συζητα τις Διεθνεις Ταξιαρχιας απο την οπτικη των Βρετανων εθελοντων, σημειωνει οτι ο André Marty, επικεφαλής πολιτικός κομμισαριος των Διεθνων Ταξιαρχιων, και μελος της Κεντρικης Επιτροπης του Γαλλικου Κομμουνιστικου Κομματος, παραδεχθηκε οτι ειχε διαταξει την εκτελεση 500 ανδρων που ανηκαν στις ταξιαρχιας για ασημαντο ή και κανεναν λογο περαν των πολιτικων τους αποψεων. Ο Gurney συζητα καποιες απο τις πολλες αποφασεις που πηραν οι ηγετες των ταξιαρχιων για πολιτικους λογους, με ελαχιστο ενδιαφερον για τις συμφορες που προκαλεσαν.

Ο Cecil Eby, στο *Between the Bullet and the Lie: American volunteers in the Spanish Civil War* [Μεταξυ της Σφαιρας και του Ψευδους: Οι Αμερικανοι εθελοντες στον Ισπανικο Εμφυλιο Πολεμο, Holt Reinhart & Winston, New York, 1969], συζητα τις λιποταξιας απο τις Διεθνεις Ταξιαρχιας οι οποιες συνεβησαν απο την δημιουργια τους και καθ' ολη την διαρκεια της υπαρξης τους. Οι ταξιαρχιας ηταν μακραν απο καλα εκπαιδευμενες, και συχνα καθολου καλα εξοπλισμενες. Ενω διεθεταν εξουσιαστικη στρατιωτικη ιεραρχικη δομη, συμπεριλαμβανομενων των πολιτικων κομμισαριων σε καθε ταγμα, και παρα την λαϊκιστικη ρητορικη τους, η πειθαρχια εφαρμοζονταν συχνα με αυστηροτητα. Πολλοι εθελοντες θεωρησαν πως τα χαρακτηριστικα αυτα αποτελουσαν απαραδεκτη και λανθασμενη μεταχειριση για ανθρωπους που ειχαν ελευθερα επιλεξει να ελθουν για να πολεμησουν. Τους πολιτικους κομμισαριους απεχθανονταν συχνα οι εθελοντες απο τις Δυτικες χωρες, οπως τις Η.Π.Α., την Βρετανια και την Γαλλια, οι οποιοι δεν ηθελαν κατηχηση, αλλα ενημερωση και συζητηση. Οι λιποταξιας και το χαμηλο ηθικο οφειλονταν κυριως στην αυξανομενη δυσπιστια των εθελοντων προς την πολιτικη και στρατιωτικη ιεραρχια των ταξιαρχιων, καθως και την απεχθεια για την αυθαιρετη (και, οπως καποιοι εκτιμουσαν, ανικανη) συμπεριφορα των αξιωματικων.

Μεχρι το τελος του Φλεβαρη του 1937, μας λεει ο Eby, ο Γαλλος προξενος στην Βαλενθια ειχε επιμεληθει την απομακρυνση 400 Γαλλων λιποτακτων μεσω Γαλλικων πολεμικων πλοιων. Ωστοσο, οταν η Γαλλικη κυβερνηση εκλεισε τα συνορα στις 3 Μαρτιου του 1937, οι Ισπανικες Ρεπουμπλικανικες αρχες συνελαβαν 60 ακομα λιποτακτες στην Βαλενθια και τους επεστρεψαν στο αρχηγειο των Ταξιαρχιων για φυλακιση και τιμωρια. Αν και πολλοι εθελοντες θεωρουσαν οτι, μιας και ειχαν ελθει με την βουληση τους, θα επρεπε να τους επιτρεπεται να φυγουν οποτε το επελεγαν, σε γενικες γραμμες τους μεταχειριστηκαν ομοια με τους κληρωτους στις

ταξιαρχιες. Αλλα, μολις η Ισπανικη κυβερνηση εθεσε ενα τελος στην διασωση των εθελοντων απο τις πατριδες τους, οι δεικτες λιποταξιας μειωθηκαν σημαντικα, αν και δεν μηδενιστηκαν ποτε.